

FOTO: ARCHIV LEA

Ekofarma KOFA v Bílsku se soustřeďuje především na chov koz a výrobu sýra z jejich mléka.

tu s nimi žije 75 dojných koz (sárských krátkosrstých bezrohých). Hospodář je krmí a dojí, obstarává pole a louky a jezdí se sýry do Prahy, kde má několik odběratelů. Jeho žena dělá sýry, stará se o balení a vozí je zákazníkům do Českých Budějovic a Českého Krumlova – a má na krku papíry. V záloze mají Špatní tři studující syny. Kozích sýrů dělají v Bílsku devět druhů – ručně. Sýr se z mléka zrodí – s výjimkou zrajícího – za čtyři hodiny. Měsíčně ho je na půl tuny.

Špatní zde chovají také tři klisny. Jednoho z prvních nositelů titulu Nejlepší ekologický zemědělec roku uchvátila metoda Američana Pata Parelliho, jehož výcvik je založen na partnerství se zvířaty. Žádný bič, jen pohledy, doteky rukou či nohama. „Kůň má tři potřeby, kromě té pohlavní, samozřejmě – mít volnost, být v pohodě a hrát si. To vše tu koním poskytují,“ říká chovatel, který s kurzy přirozené komunikace člověka a koně jezdí i daleko za humna. Hosté farmy mohou být u toho. V letním kempu na louce a se zázémím ve statku převažují Nizozemci. Přijíždějí i exkurze, občas školáci, a hlavně „koňáci“. Kromě kempu si můžete rezervovat rovněž pětilůžkový pokoj v domě.

www.kofa.ecn.cz

Možnosti v okolí:

- Budyně – obora daňků a muflonů
- Bavorov – městečko u Blance
- Helfenburk – zřícenina gotického hradu Rožmberků ze 14. stol. s rozhlednou
- Lomec – mariánské poutní místo s barokním kostelem
- Chelčice – rodiště středověkého myslitele a reformátora Petra Chelčického

Ekocentrum Sluňákov

Jako koráb se zelenými plachtami působí středisko Sluňákov v Horce nad Moravou u Olomouce. Přilehlé vzdělávací biocentrum o 15 hektarech s mokřady a meandry dojem ještě umocňuje. Střechu domu, koncipovaného jako terénní vlna ve tvaru půlměsíce, kryje travní porost. Kdo vystoupí na palubu se střešní vyhlídkou, spatří biozahradu s bujnou vegetací a stovkami stromků místních druhů. „Vedle použitých technologií nízkenergetického domu chceme představovat i jeho ekologický provoz a ekozemědělství,“ vysvětluje Michal Bartoš, duchovní otec letos otevřeného střediska, které získalo prestižní ocenění Stavba roku 2006.

FOTO: ARCHIV LEA (SLUŇÁKOV)

Centrum nabízí denní i pobytové programy, během roku se tu střídají školy při lekcích z teorie i praxe. „Děti u nás tajemství místní přírody poznávají hravou formou i všemi smysly,“ dodává Bartoš. Dospělé dům zaujme ekologickým poradenstvím, turistickými informacemi o mezinárodně významných mokřadech CHKO Litovelské Pomoraví a exkurzemi do jejich útrob. Krásy okolí lze zkoumat na kole i na lodi. Obojí si tu lze půjčit.

Interiér centra vyniká hlavně kombinací dřeva a skla. Vzdělávací prostory od technologického zázemí odděluje mohutná stěna z nepálených cihel. Dolní podlaží s polyfunkčním sálem, učebnami a vstupní halou slouží k přednáškám, stravování a zábavě. Horní patro je oázou pro odpočinek a je tu také byt správce. Ubytovna nabízí 42 lůžek. V biocentru mají být časem hliněná keramická pec, chlebová pec, žlabový dům z doby bronzové, keltská polozezemnice z doby železné, bronzářská pec, roubenka s tkalcovským stavem, posvátný strom atd. Komplex je zkrátka vytvořen tak, aby připomínal, na co dnes zapomínáme – že vše pochází z živé přírody a že bychom to, co si z ní vezmeme, do ní měli zase vrátit.

www.slunakov.cz

Možnosti v okolí:

- CHKO Litovelské Pomoraví – vnitrozemská říční delta a navazující komplexy lužních lesů a mokřadů mezinárodního významu
- Cyklostezka kolem Moravy z Olomouce do Litovle (20 km)
- Příkazy – skanzen lidové architektury
- Olomouc – sloup Nejsvětější Trojice, radnice s orlojem, Přemyslovský palác, katedrála sv. Václava, jezuitský kostel Panny Marie Sněžné, Dominikánský klášter, zoo aj. ■

Téma připravili

KAREL MERHAUT A KOLEKTIV LEA

Tipy na další farmy i centra lze získat v publikaci (eko-agro)Oázy pro zvidavé, vydané Ligou ekologických alternativ – www.lea.ecn.cz